

<http://www.MATURSKIRADOVI.NET/>

SEMINARSKI RAD

Predmet: Bosanskohercegovačka književnost I

Karakterizacija ženskih likovi u romanu Pod drugim suncem A. H.

Bjelavca

Uvod

Roman *Pod drugim suncem* nudi nam linearan prikaz likova kako muških tako i ženskih. Ženski likovi su naročito shematizirani, postavljeni jedni naspram drugih u svrhu usporedbe dobrog i lošeg, onoga što **treba i ne treba** raditi. Autor se poslužio njihovim slučajevima i postupcima po principu-ako *dobro* uradite, bit ćete nagrađeni, ako *loše* učinite nanijet će te štetu i sebi i drugima. Ova činjenica ima posebnog značaja uzmemo li u obzir činjenicu da su se na likovima, kako muškim, tako i ženskim prelamali utjecaji novih tekovina koji su sa sobom donosili napredak, prosvjetiteljski duh, radnu atmosferu, uređenje, ali i slobodnije ponašanje, alkohol i druge poroke, ili, barem ono što se u to vrijeme smatralo poročnim.

Tri najznačajnija ženska lika i ona o kojima će se govoriti u radu jesu Sabina, Fadila i Eliza. Sve tri žene su vezane za *centar*, Murisa.

Fadila i Sabina su sestre. Otac, Rifat-bey, im je isti, ali Sabinina majka je Eliza. Činjenica da je Sabina dijete nastalo usred grešnih odnosa će utjecati na njenu karakterizaciju.

Treba reći da je autor pokušao kod svake ponaosob opisati ono **žensko**, objasniti nam kako žene razmišljaju i osjećaju u određenim situacijama te definirati da to, žensko, može imati svoje dobre i loše osobine u zavisnosti od samoga lika, da li je bio pod lupom patrijarhalnog odgoja, ili, pak, je to žensko zapušteno, prenaplašeno, isključivo tjelesno i neracionalno. Prema riječima Juliet Mitchell *patrijarhalni univerzum definira kao žensko, kao intuitivno, religiozno, vragolasto, (...) ¹*, upravo onakvo **žensko**, kakvo je opisano u Bjelavčevom romanu-*Sabina, pravi tip istočnjačke žene pune senzualnosti ²*, Fadila, *bolećiva i sentimentalna (...) mistična kći Istoka ³*.

Pri prvim opisima dviju djevojaka odmah primjećujemo razliku- i jedna i druga lijepo izgledaju i obrazovane su, ali je u slučaju Sabine prevladala je želja za vanjskim, a kod Fadile za unutrašnjim aspektom ličnosti, jedina sličnost im je iskrena ljubav prema Murisu. O njima dvjema Muhsin Rizvić kaže slijedeće: *Razlike priroda Sabine i Fadile su u tome*

---

¹ Poststrukturalistička čitanka, Zdenko Lešić (Juliet Mitchell, *Ženskost, narativ, psihoanaliza*, 1984.), Sarajevo, Buybook, 2003, str. 314.

² Pod drugim suncem, A.H. Bjelavac (Roman Pod drugim suncem A.H. Bejelavca, Muris Idrizović), Sarajevo, Bh most, 1998, str. 11.

³ Ibidem, 11.

što je prva egoističko-strastvena, demonski žestoka žena-ljubavnica⁴, dok je druga meka, sentimentalno-plemenita, strpljiva i čedna djevojka.⁵

Sabina, (patrijarhalno) neodgojena djevojka

Kao što sam već u uvodu istakla sudbina Sabine Sarijan nalazi se u činjenici da je ona vanbračno dijete, dijete koje je nastalo iz nekonvencionalnog odnosa i koje zbog toga nosi žig grešnog, tjelesnog jer nije imalo faktora autoritativnog oca u svome razvoju koji bi je uputio na *pravi put*. Na samome početku Sabina se opisuje kao *krasno djevojče, pupoljak(...), lijepih crta lica, velikih azurnih očiju koje su stidljivo i djevičanski gledale svijet kroz pramenje razbacanih kosa*,⁶ ali nam dalje daje opis nje kao egoistične, tašte djevojke koja činjenicu da ne može ima sve što želi nadoknađuje raskoši, skupim izazovnom haljinama i drskim ponašanjem. Sabina nije gajila zlo u sebi već strastvenu ljubav koja se nužno pretvarala u zlo jer se svaki izliv strasti, svaka činjenica da je žena ta koja strastveno i pod svaku cijenu želi nekoga unaprijed osuđena. Sabina je žena od akcije, ona ne čeka, ona nije pasivna romantična ljubavnica koja zatvorena u svoja četiri zida koja plače i očajava za svojom sudbinom, ona pokreće radnju, Murisu šalje poruku da se nađu, namjerno ističe svoje tijelo da bi se igrala, ona je zavodnica, ali valjda to i nije tako simpatično kao kada se kakav *Don Juan* šeće od žene do žene. Čini se da kada Muris opisuje ideju ljubavi u pismu Nusretu, on kao da opisuje Sabinu: *Ja zamišljam ljubav kao djevu raskošnih ljepota, otvorenih, ali ne uzburkanih grudi sa čarobnim osmjehom na usnama*.⁷

Sabina je u Murisovom svijetu nejasna slika sna, njegov i Nusretov latentni dio, iskonska potreba, poriv, *nagih ruku*⁸, sa grudima koje se *nadimlju pod bijelom haljinom*⁹, ona jeste i mora ostati neutaživa želja, izvor duševnog bola i tjelesnog užitka. Zbog toga i ova izjava Muhsina R: *Ljubav je kod Bjelevca neuhvatljivo čuvstvo, kao i u sevdalinci*.

Posmatrajući je na balu u njemu se budi čulnost, posmatranje Sabine kao objekta seksualne žudnje: *Savršeni oblici tijela koje je jako istakla uska plesna haljina, bujne grudi, labuđi*

---

⁴ www.scribd.com/doc/25388463/Abdurezak-Hifzi-Bjelavac-Muhsin-Rizvić, 28.12.2010, 17:15h (A. Hifzi Bjelevac: *Pod drugim suncem*, Biser, 1/1912-13, br. 6-2; 2/1913-14, br. 10-24. I posebno: A. Hifzi Bjelevac: *Pod drugim suncem*. Mostar, 1914. Muslimanska biblioteka. Navodimo prema tekstu objavljenom u časopisu.)

⁵ www.scribd.com/doc/25388463/Abdurezak-Hifzi-Bjelavac-Muhsin-Rizvić, 28.12.2010, 17:15h

⁶ *Pod drugim suncem*, A.H. Bjelavac, Sarajevo, Bh most, 1998, str. 68.

⁷ *Ibidem*, 81.

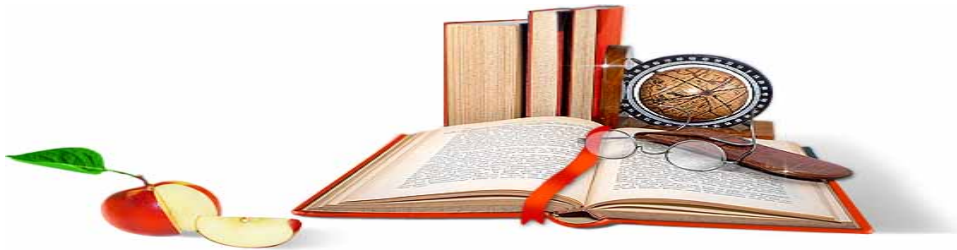
⁸ *Ibidem*, 51.

⁹ *Ibidem*, 51.

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **[SEMINARSKI](#)**, **[DIPLOMSKI](#)** ILI **[MATURSKI](#)** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **[GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#)** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **[BAZI](#)** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **[IZRADA RADOVA](#)**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM

[FORUMU](#) ILI NA maturskiradovi.net@gmail.com